

RECEȚIONAT

Agenția Națională pentru Cercetare
și Dezvoltare _____

_____ 2021

AVIZAT

Secția AȘM _____

_____ 2021

RAPORT ȘTIINȚIFIC ANUAL

privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat (2020-2023)

*Abordarea epistemologică a dezvoltării personale și a educației pentru societate:
de la strategiile transdisciplinare la finalitățile pragmatice ale
societății actuale din Republica Moldova*

cifrul 20.80009.1606.08

Prioritatea Strategică IV. Provocări societale

Conducătorul proiectului

_____ BOGATU Eugenia

E. Bogatu

Rectorul Universității de Stat
din Moldova

_____ / ȘAROV Igor

Igor Șarov

Președintele Senatului USM

_____ / ȘAROV Igor

Igor Șarov

Chișinău 2021

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

Abordarea din perspectivă epistemologică a disciplinelor *Dezvoltare personală și Educație pentru societate* predate elevilor din clasele liceale, includerea conținuturilor cu impact social în manualele pentru disciplinele *Dezvoltare personală și Educație pentru societate*, aplicarea abilităților, obținute în cadrul instruirilor, în activitățile din cadrul atelierelor *Filosofie pentru copii*.

2. Obiectivele etapei anuale

1. Corelarea conținutului disciplinelor *Dezvoltare personală și Educație pentru societate* cu realitățile contextuale ale societății din Republica Moldova pentru un impact social mai profund asupra elevilor din clasa a 10-a.
2. Perfecționarea competențelor privind *Filosofia pentru copii, Filosofia cu copii* pentru activitățile cu elevii în cadrul unor ateliere.
3. Formarea abilităților de analiză, de gândire creativă, de luare a deciziilor etc. la elevii din clasele a 3-a, a 4-a, a 5-a și a 6-a, Liceul „Gh.Asachi” în cadrul atelierelor de *Filosofie pentru copii*.
4. Evaluarea de către membrii proiectului a modalităților de a folosi *Filosofia pentru copii* ca modalitate educativă pentru a încuraja elevii să gândească singuri, să argumenteze, să comunice argumentele.

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Documentarea privind temele cu impact social care se vor regăsi în manualele *Dezvoltare personală și Educație pentru societate* pentru elevii claselor a 10-a.
2. Susținerea a două conferințe, via Zoom, de către Marin Bălan, doctor, Universitatea din București. Tema conferințelor „*Filosofia pentru copii și filosofia academică*”. În prezentare va fi arătat că filosofia pentru copii nu este filosofia academică explicată copiilor, ci o filosofie care se face cu elevii din clasa transformată în comunitate de cercetare filosofică, alături de profesorul devenit facilitator și care reintră, odată cu ei, în dimensiunile filosofice ale existenței.
3. Realizarea a 4 ateliere de *Filosofie pentru copii*. Datorită activităților desfășurate în ateliere, elevii vor conștientiza faptul că a fi un cetățean rațional este important, dar a fi rezonabil este vital. Vor fi prezentate compartimente esențiale din filosofie valabile pentru dezvoltarea unei personalități armonioase, implicit pentru dezvoltarea unei societăți democratice. Temele analizate vor fi cele legate de personalizarea dezvoltării, practicarea voluntariatului, orientarea vocațională, petrecerea timpului liber etc.
4. Elaborarea temelor; selectarea imaginilor; întocmirea exercițiilor etc. pentru conceptele manualelor la disciplinele *Dezvoltare personală și Educație pentru societate*, clasa a 10-a. Temele elaborate vor fi actuale iar activitățile interactive propuse elevilor în cadrul conceptelor de manuale vor contribui la dezvoltarea lor personală, emoțională.
5. Elaborarea conceptelor de manuale pentru disciplinele *Dezvoltare personală și Educație pentru societate* pentru clasa a 10-a. Aceste concepte de manuale vor putea

servi drept suport pentru elevii și profesorii implicați în activitatea de predare-învățare la ciclul liceal.

6. Desfășurarea Mesei rotunde: *Filosofie, învățare, dezvoltare personală*.
7. Publicarea a 3 articole în volume cu vizibilitate internațională.
8. Publicarea a 3 articole în reviste științifice naționale.
9. Participarea la conferințe internaționale - 2.
10. Participarea la conferințe naționale - 4.
11. Definitivarea conținuturilor pentru 2 manuale la disciplinele - *Educație pentru societate și Dezvoltare personală*, clasa a 10-a.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Am continuat etapa de documentare privind temele care se vor regăsi în manualele *Dezvoltare personală și Educație pentru societate* clasa a 10-a.
2. Am organizat și participat la două conferințe, via Zoom, cu doctor, lector Marin Bălan, Universitatea din București. Tema conferințelor „*Filosofia pentru copii și filosofia academică*”.
3. Am realizat 12 ateliere de *Filosofie pentru copii*. Au fost prezentate compartimente esențiale din filosofie valabile pentru dezvoltarea unei personalități armonioase, implicit pentru dezvoltarea unei societăți democratice. Temele analizate au fost cele privind personalizarea dezvoltării, adevărul, relația cu ceilalți, curajul etc.
4. Am elaborat temele; selectat imaginile; întocmit exercițiile etc. pentru conceptele manualelor la disciplinele *Dezvoltare personală și Educație pentru societate* clasa a 10-a. Temele elaborate sunt actuale iar activitățile interactive propuse elevilor în cadrul conceptelor de manuale vor contribui la dezvoltarea lor personală, emoțională.
5. Am elaborat conceptele de manuale pentru disciplinele *Dezvoltare personală și Educație pentru societate* pentru elevii clasei a 10-a. Aceste concepte de manuale vor putea servi drept suport pentru elevii și profesorii implicați în activitatea de predare-învățare la ciclul liceal.
6. Am organizat Masa rotundă: *Filosofie, învățare, dezvoltare personală*.
7. Am publicat articole: în reviste științifice, culegeri de lucrări științifice editate peste hotare, în lucrările conferințelor științifice internaționale peste hotare și Republica Moldova; capitole în monografii.
8. Am publicat teze ale conferințelor științifice internaționale peste hotare și Republica Moldova.
9. Am participat la conferințe internaționale; conferințe naționale și cu participare internațională.
10. Am definitivat conținuturile pentru 2 manuale la disciplinele - *Educație pentru societate și Dezvoltare personală*, clasa a 10-a.
11. Am fost membri ai comitetelor de organizare și membri ai comitetelor științifice al diferitor conferințe naționale și internaționale.

5. Rezultatele obținute

Lumea contemporană se confruntă cu diverse probleme iar soluțiile pot fi oferite prin noi tipuri de educație: educația ecologică; educația interculturală; educație sexuală; educație

digitală; educație civică; educație moral-spirituală; *educație pentru societate*; *dezvoltare personală*. Diversele tipuri de educații sub formă de discipline predate elevilor corespund unor trebuințe de ordin social, cultural, politic. Educația este orientată într-o anumită direcție, definită prin intermediul finalităților, care exprimă întotdeauna o anumită concepție filosofică și socială valabilă la nivelul comunității.

Privind conținutul manualelor de *Educație pentru societate* și *Dezvoltare personală* recomandăm teme care nu au fost studiate sau sunt puțin studiate: religiile lumii: budism, iudaism, islam etc.; filosofie: logică, argumentare, cunoaștere, problema minte-corp; cultura diverselor țări; educația sexuală; politica din alte state etc. Un manual bun pornește de la standarde educaționale aprobate, de la competențe fixate în curriculum, pornește de la necesitatea abordării transdisciplinare, de la tehnologizarea educației. O abordare transdisciplinară trebuie să pornească de la necesitățile practice, solicitând competențe pe domeniu.

Privind aspectul grafic și alte momente ce țin de elaborarea manualelor sugerăm ca: manualele să fie colorate, cu texte mici, cu mai multe scheme/diagrame, mărimea caracterelor să fie una potrivită (să nu fie foarte mărunte) etc. Manualul să conțină: glosar de termeni; teste psihologice; disc audio/video cu filme, informație la diferite teme; activități interactive: dezbateri, studii de caz, jocuri de rol etc. Recomandăm ca limbajul să fie accesibil, adaptat vârstei.

Analiza realizată de către echipă identifică faptul că criteriile conform cărora se elaborează manualele sunt: sistematizarea, ordonarea materiei; actualizarea conținuturilor (un manual care are cunoștințe actualizate interesează mai mult pe elev); diversitatea exercițiilor să corespundă diferitor categorii de elevi iar exercițiile de învățare să ofere elevului posibilitatea muncii independente; oferirea posibilității de autoevaluare; solicitarea mai multor tipuri de creativitate în activitățile planificate; plăcute pentru văz, cu o armonie a culorilor; stimularea atenției, memoriei și interesului; dimensiunea și greutatea medie; hârtia și coperta calitative; anexe cu materiale ajutătoare (CD, planșe etc.)

Pornind de la particularitățile de vârstă, în elaborarea manualelor de liceu ținem cont de următoarele momente: problemele abordate să fie apropiate interesului elevilor, să fie cu un grad înalt de complexitate; abordarea teoretică și viața practică să fie într-o legătură strânsă; respectarea opiniei elevului să fie prioritate în cadrul disciplinelor; implicarea elevilor să fie una în activități concrete etc.

Succesul elevilor depinde de o serie de factori, care sunt într-o strânsă legătură:

- strategii de învățare (selectarea informațiilor relevante, stabilirea relației dintre informațiile asimilate și cele noi; priceperea de luare de notițe; strategii de înțelegere a textelor; abilități de redactare a proiectelor; etc.);
- motivație intrinsecă pentru implicarea în activitățile școlare;
- gestionarea eficientă a timpului (autodisciplina, abilități de control și organizare a timpului);
- managementul eficient al mediului fizic și social;
- gestionarea eficientă a emoțiilor;
- menținerea performanței ridicate, prin monitorizarea conștientă a proceselor de învățare.

Elevul trebuie pus permanent în situația de a face, a judeca, a coopera, a da răspunsuri, a avea păreri, a analiza răspunsurile auzite, a ajunge la identificarea răspunsurilor corecte, din care apoi descoperă cunoștințele noi.

Avantajele orelor de *Dezvoltare personală* și *Educație pentru societate* sunt următoarele: pregătesc elevii să facă față problemelor de fiecare zi; învățarea se axează pe elevi; dezvoltă

gândirea critică; contribuie la integrarea elevului în societate; lărgeste orizontul elevilor, dezvoltă relații pozitive între elevi; dezvoltă sentimentul responsabilității față de sine și comunitate.

Un obiectiv al proiectului a fost: formarea abilităților de analiză, de gândire creativă, de luare a deciziilor etc., în cadrul atelierelor de *Filosofie pentru copii*, la elevii din clasele a 3-a, a 4-a, a 5-a și a 6-a, Liceul „Gh.Asachi”. Rezultatele obținute le apreciem înalt, deoarece ne-au reușit activități extraordinare. Elevii din clasele a III-a și a IV-a, au discutat despre provocatoarea temă a identității, curajului, prieteniei etc. Ei au formulat un șir de întrebări interesante, cum, de exemplu, ar fi următoarele: De ce aș fi doar un singur om și nu mai mulți oameni? De ce aș putea să am doar un nume și nu mai multe? De ce am doar doi părinți și nu mai mulți? De ce am numai două mâini și două picioare? De ce omul vede doar monotonia din lucruri? Elevii claselor a V-a și a VI-a au discutat în cadrul atelierelor despre viața împreună, despre înțelegerea și dovadă prin referirea la mitul peșterii într-o nouă versiune etc. Participanții au formulat întrebări interesante cum, de exemplu, ar fi următoarele: Se poate ajunge la un compromis între lege și dorință? Ce ar fi prioritar să alegem între lege și dorință? Cum am putea gestiona bariera dintre familie și lege așa încât să distingem fundalul pozitiv comun al acestora? Ce este mai important: voința unui om sau respectarea legii?

Diseminarea rezultatelor, de către membrii echipei, a avut loc intens, despre aceasta vorbește numărul de participări la conferințe naționale, internaționale, mese rotunde etc. Privind publicațiile o reușită este acceptarea spre publicare a articolelor prezentate în cadrul conferinței INTERNATIONAL METHODOLOGICAL SCHOOL IN SOCIAL AND HUMAN SCIENCES The Fourth Edition – 2020, *PERSONAL DEVELOPMENT AND EDUCATION FOR SOCIETY: CURRENT EPISTEMOLOGICAL THEMES*. Conferința a avut loc în Chișinău, pe data de 19-20 noiembrie 2020. Volumul va apărea la Editura Sciendo/De Gruyter.

În cadrul conferințelor organizate de către Marin Bălan, doctor în filosofie, la care au participat toți membrii proiectului am conștientizat o idee valoroasă: *Filosofia pentru copii* reprezintă un efort de a dezvolta filosofia, astfel încât să funcționeze ca educație. *Filosofia cu copii* s-a dezvoltat ca o mică subramură a *Filosofiei pentru copii*, în sensul că *Filosofia cu copii* folosește discuția ideilor filosofice, dar nu prin povestiri despre copii scrise în acest scop. *Filosofia cu copii* propune să dezvolte copiii ca tineri filosofi. *Filosofia pentru copii* își propune să ajute copiii să folosească filosofia pentru a învăța mai bine toate disciplinele din curriculum.

Filosofia pentru copii pune întrebări care se referă la idei care privesc pe toată lumea: dreptatea, prietenia, timpul, adevărul. Dar nu este ușor să răspunzi la ele deoarece se referă la probleme fundamentale. A citi despre idei filosofice este o sursă importantă de informații, dar la fel de important este ca elevii să discute despre gândurile lor cu cei din jur: colegi, prieteni, părinți, profesori etc. Elevii pot învăța multe dacă discută cu alții despre diverse probleme și dacă se ascultă pe ei înșiși în timp ce se gândesc la ele. Investigația filosofică este o practică plină de forță, care le oferă copiilor corect îndrumați de educatori-facilitatori pregătiți corespunzător posibilitatea de a pune întrebări și de a explora probleme, concepte și idei importante și relevante pentru viața lor, indiferent de vârsta la care se află.

În decembrie, în contextul continuării activităților din proiect va avea loc Masa rotundă: *Filosofie, învățare, dezvoltare personală*. În cadrul acestui eveniment vor participa experți în domeniul educației din mai multe centre universitare din România. Scopul acestei mese rotunde este dialogul și împărtășirea experienței din partea experților în domeniul educației pentru membrii echipei din proiect. Experiența împărtășită va ajuta la definitivarea scrierii manualelor pentru disciplinele *Educație pentru societate și Dezvoltare personală* pentru clasele liceale. Experiența în cercetările de educație, care va fi expusă în cadrul acestei mese rotunde, va avea un

rol major în crearea unei conexiuni la nivel de cercetare teoretică și aplicativă, între colegii din Republica Moldova și România. Tot în contextul realizărilor din proiect, pe durata acestui an este și activitatea cu elevii din Liceul Teoretic „Gheorghe Asachi”, activitățile date vor avea loc în săptămâna Filosofiei, 17-19 noiembrie 2021. Vor fi organizate un șir de ateliere în cadrul cărora elevii vor avea posibilitate să interacționeze, în spațiul virtual, cu profesori de la Universitatea din București. În acele zile va fi organizată și o conferință cu cadrele didactice din Liceul „Gheorghe Asachi” și alte licee. Vor participa la această conferință profesorii care predau disciplinele *Educație pentru societate* și *Dezvoltare personală*. Scopul acestei conferințe pentru cadrele didactice este ca profesorii să vadă cum învățământul filosofic contribuie la dezvoltarea gândirii și atitudinilor elevilor.

Pe durata acestui an am reușit să analizăm contextul instituțional și modalitățile în conformitate cu care se desfășoară, după anii 1990, educația socială în Republica Moldova. În perioada post-sovietică, învățământul în Republica Moldova a trecut și trece prin metamorfoze continue, implicit și la capitolul educație socială. În această cercetare evidențiem faptul că orientările politice care s-au manifestat în aceste trei decenii au influențat și politicile educaționale în țară. Menționăm că disciplinele umaniste predate în școală au suportat cele mai multe reconfigurări tematice. Astfel, în învățământul de la ciclul primar, gimnazial, liceal în toți acești ani elevii au studiat mai multe discipline la începutul perioadei post-sovietice - *Noi și legea*, după anii 2001 - *Educația civică*, iar începând cu 2018 - *Educația pentru societate*. Toate aceste discipline au avut și au menirea să formeze actualii și viitorii cetățeni ai Republicii Moldova. Pentru a identifica care este starea de lucruri ce vizează predarea educației sociale în învățământul din Republica Moldova – am realizat o cercetare calitativă privind disciplinele *Dezvoltarea personală* și *Educație pentru societate*, predate elevilor din ciclul liceal. În cadrul cercetării calitative, realizate în perioada aprilie-mai 2020, am identificat temele, subiectele de interes major, specifice acestei vârste, care se vor regăsi în manualele pentru aceste două discipline, precum și identificarea modalităților eficiente de organizare a activităților la disciplinele *Dezvoltare Personală* și *Educație pentru Societate*.

Un factor determinant, pe care îl evidențiem în studiul nostru, este rațiunea pragmatică de care trebuie să se țină cont în predarea educației sociale în instituțiile de învățământ. Acțiunile eficiente, atât de importante pentru contextul social, sunt determinate în sensul cel mai direct de rolul raționalității. Iar raționalitatea autentică, din punct de vedere pragmatic este dezvoltată prin intermediul dinamicii reflecției filosofice. În instituțiile de învățământ din Republica Moldova reflecția filosofică ar putea fi dezvoltată atât în contextul studierii eticii, logicii și filosofiei pentru copii, cât și în cadrul celorlalte discipline umaniste studiate de către elevi. Urmează doar să fie aprobate aceste discipline de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova. Gândirea critică ar putea contribui la dezvoltarea rațiunii pragmatice, prin aceea că pot susține acțiunile și opțiunile eficiente, autentice, atât la nivel individual, cât și la nivel social.

Formarea tinerilor trebuie să fie realizată armonios, ținându-se cont de starea de lucruri care caracterizează societatea în care trăim, de caracteristicile naționale, de experiențele pozitive și negative prin care s-a trecut până în prezent. Doar astfel se va ajunge la un învățământ autentic. În privința implementării unor idei care țin de educație și care au rezultate foarte bune în alte state, ar fi bine ca aceste idei să fie potrivite și adaptate țării noastre. În contextul specificului învățământului din Republica Moldova ar fi foarte bine ca să se țină cont de *latura pragmatică a învățării* din perspectiva conștientizării conexiunilor între: *a ști, a ști să faci, a ști să fii*. A ști să fii în scopul identificării raportului dintre drepturi și responsabilități. Aspectul pragmatic al învățării este foarte important pentru că ține de dezvoltarea capacităților

individuale, care au o atât de mare importanță în viitor, deoarece acest aspect va favoriza faptul ca tinerii să fie capabili de implementări ale cunoștințelor acumulate în domenii concrete. Demersul educațional favorizează dezvoltarea multilaterală a tinerilor în formare. Responsabilitatea acestui tip de demers este foarte mare, pentru că aplicat favorabil el face ca societatea să fie în avantaj. Profitul care se obține în urma unui demers educațional favorabil este imens, toate domeniile din societate vor avea de câștigat.

Cercetarea care a fost realizată pe parcursul acestui an de către membrii proiectului a fost expusă într-un șir de articole care au fost propuse pentru publicare în Republica Moldova, România, Germania și America. Considerăm că diseminarea la nivel național și internațional a rezultatelor proiectului dat are o mare însemnătate pentru comunitatea academică din Republica Moldova.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații

Lista publicațiilor **din anul 2021** în care se reflectă **doar rezultatele obținute în proiect**, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anul de referință în cadrul proiectului din Programul de Stat
*Abordarea epistemologică a dezvoltării personale și a educației pentru societate:
de la strategiile transdisciplinare la finalitățile pragmatice ale societății actuale din Republica
Moldova, cifrul 20.80009.1606.08***

1. Monografii (recomandate spre editare de consiliul științific/senatul organizației din domeniile cercetării și inovării)

1.1. monografii internaționale

1.2. monografii naționale

2. Capitole în monografii naționale/internaționale

1. BĂLAN, Marin. Gândirea *caring* și noua deontologie a profesorului. // George Colang (coord.). În: Deontologie academică și etică aplicată, București: Eikon, 2021, pp. 85-108 ISBN 978-606-49-0472-0

3. Editor culegere de articole, materiale ale conferințelor naționale/internaționale

4. Articole în reviste științifice

4.1. în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

4.2. în alte reviste din străinătate recunoscute

1. BOGATU, Eugenia. Pragmatic reasons of social education in the Republic of Moldova. The strategies of institutional implementation. In: *Romanian Journal of Artistic Creativity*, indexată în mai multe baze de date internaționale, ca de exemplu CEEOL, Cengage Learning/Gale, CNKI Scholar, DeepDyve, EBSCO. Articolul urmează să apară.
2. BOGATU, Eugenia. **Considerations of the pragmatist philosophy on the communicative phenomenon.** In: *The Annals of the University of Bucharest, Philosophy*

Series. Vol. 69, No. 2./2020. Articolul urmează să apară în decembrie.

3. MĂRGĂRINT, Tatiana. Subculture – social structures in the context of contemporary culture. In: *The Annals of the University of Bucharest, Philosophy Series*. Vol. 69, No. 2./2020. Articolul urmează să apară în decembrie.
4. LUPUȘOR, Alexandru. The phenomenon of reification: the economic and existential aspects. A reading of Lukács's study reification and the consciousness of the proletariat. In: *The Annals of the University of Bucharest, Philosophy Series*. Vol. 69, No. 2./2020. Articolul urmează să apară în decembrie.

4.3. în reviste din Registrul National al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

4.4. în alte reviste naționale

5. Articole în culegeri științifice naționale/internaționale

5.1. culegeri de lucrări științifice editate peste hotare

1. BOGATU, Eugenia. Provocări ale educației la distanță: strategii pragmatice. În: *Filosofia educației*, Editura Universității din București. Articolul urmează să apară.
2. BOGATU, Eugenia. The metamorphosis of the self in the context of social experience. Pragmatist contributions. In: *Academic Publishing*, Editura Lambert. Articolul urmează să apară.

5.2 culegeri de lucrări științifice editate în Republica Moldova

6. Articole în materiale ale conferințelor științifice

6.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

1. BOGATU, Eugenia. Metamorfoza sinelui în contextul experienței sociale. Contribuții pragmatiste. În: *Conferința Științifică Națională Psihologia și paradigmele ei explicative*, Ediția a II-a, Institutul de Cercetări Economice și Sociale, „GH.Zane”, Academia Română, Filiala Iași, 24 septembrie, 2021.

6.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. BĂLAN, Marin. Problema învățării în contextul educației online. În: *Conferința Științifică Internațională: „Cercetarea, dezvoltarea și inovarea din perspectiva eticii globale”*, 16 aprilie, Ediția a II-a. pp. 55-59 ISBN 978-9975-45-703-3
2. LUPUȘOR, Alexandru. Valori cognitive și vicii epistemice în epoca agnotologiei. În: *Conferința Științifică Internațională: „Cercetarea, dezvoltarea și inovarea din perspectiva eticii globale”*, 16 aprilie, Ediția a II-a. pp. 244-248. ISBN 978-9975-45-703-3

6.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

6.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

7. Teze ale conferințelor științifice

7.1. în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

7.2. în lucrările conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

1. BOGATU, Eugenia. The reason and the pragmatic knowledge: retrieving the integrative meaning. In: *The 12-th International Conference on Electronics, Communications and Computing*, 21-22 October 2021. Articolul urmează să apară la Journal of Social Science Category B+ ISSN 2587-3490 / E-ISSN 2587-3504, Chișinău, UTM

7.3. în lucrările conferințelor științifice naționale cu participare internațională

1. BOGATU, Eugenia. Valori ale gândirii pragmatice în Educație. În: *Conferința București-Chișinău: Identitate și valoare în context European*, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021, pp.13-14. ISBN: 978-9975-152-11-2 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/1094
2. DODUL, Dumitru. Mize istorice ale formării identității „omului nou” în epoca globalizării. În: *Conferința București-Chișinău: Identitate și valoare în context European*, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021, p.15. ISBN: 978-9975-152-11-2 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/1094
3. SAHARNEANU, Eudochia. Proiectul iluminist în epoca postmodernă. În: *Conferința București-Chișinău: Identitate și valoare în context European*, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021, pp.16-17. ISBN: 978-9975-152-11-2 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/1094
4. COANDĂ, Svetlana. Perspective ale integrării europene în viziunea filosofilor români. În: *Conferința București-Chișinău: Identitate și valoare în context European*, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021, pp.22-23. ISBN: 978-9975-152-11-2 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/1094
5. BARCARI, Dina. Rolul religiei în construcția identității europene. În: *Conferința București-Chișinău: Identitate și valoare în context European*, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021, p.24. ISBN: 978-9975-152-11-2 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/1094
6. BĂLAN, Marin. Identitate și construcție identitară prin practica filosofiei pentru copii. În: *Conferința București-Chișinău: Identitate și valoare în context European*, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021, pp.29-30. ISBN: 978-9975-152-11-2 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/1094
7. POPA, Angela. Despre subiect, subiectivare și emancipare în contemporaneitate. În: *Conferința București-Chișinău: Identitate și valoare în context European*, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021, p.32. ISBN: 978-9975-152-11-2 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/1094
8. MĂRGĂRINT, Tatiana. Reflecțiile elevilor din clasele liceale privind predarea disciplinei Educația pentru societate. Studiu de caz. În: *Conferința București-Chișinău: Identitate și valoare în context European*, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021, pp.35-36 ISBN: 978-9975-152-11-2 Disponibil: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/132068
9. LUPUȘOR, Alexandru. Metafizică și educație la Jacques Maritain. În: *Conferința București-Chișinău: Identitate și valoare în context European*, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021, p.38 ISBN: 978-9975-152-11-2 Disponibil: https://ibn.idsi.md/ro/collection_view/1094
10. DUMITRU, Dodul. Alteritatea: contextul și pretextul dialogului intercultural. În: *Conferința Științifică Internațională: „Cercetarea, dezvoltarea și inovarea din perspectiva eticii globale”*, 16 aprilie, Ediția a II-a. pp. 39-40 ISBN 978-9975-45-703-3
11. BOGATU, Eugenia. Înțelegerea, mod integrator de a fi al educației. În: *Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM*. ISBN 978-9975-152-48-8. ISBN 978-9975-158-54-1. Disponibil: <https://usm.md/?p=5810&fbclid=IwAR1hx99V07Cjw1-R7NH6-QapyJ1xnQbzBGNdBWjXUC8IsLdJhRIva0a92BI>

12. BĂLAN, Marin. Învățarea bazată pe cercetare și practica filosofiei pentru copii. În: *Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM*. ISBN 978-9975-152-48-8. ISBN 978-9975-158-54-1. Disponibil: <https://usm.md/?p=5810&fbclid=IwAR1hx99V07Cjw1-R7NH6-QapyJ1xnQbzBGNdBWjXUC8IsLdJhRIva0a92BI>
13. BARCARI, Dina. Impactul industriilor creative asupra dezvoltării sectorului economic și social. În: *Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM*. ISBN 978-9975-152-48-8. ISBN 978-9975-158-54-1. Disponibil: <https://usm.md/?p=5810&fbclid=IwAR1hx99V07Cjw1-R7NH6-QapyJ1xnQbzBGNdBWjXUC8IsLdJhRIva0a92BI>

7.4. în lucrările conferințelor științifice naționale

8. Alte lucrări științifice (recomandate spre editare de o instituție acreditată în domeniu)

8.1. cărți (cu caracter informativ)

8.2. enciclopedii, dicționare

8.3. atlase, hărți, albume, cataloage, tabele etc. (ca produse ale cercetării științifice)

9. Brevete de invenții și alte obiecte de proprietate intelectuală, materiale la saloanele de invenții

10. Lucrări științifico-metodice și didactice

10.1. manuale pentru învățământul preuniversitar (aprobate de ministerul de resort)

10.2. manuale pentru învățământul universitar (aprobate de consiliul științific /senatul instituției)

10.3. alte lucrări științifico-metodice și didactice

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului

Impactul social rezidă în următoarele:

- Posibilitate de colaborare cu mediul academic din țară și de peste hotare în scopul implementării de noi proiecte de cercetare pentru membrii echipei.
- Perfecționare a competențelor membrilor proiectului privind scrierea manualelor de *Dezvoltare personală și Educație pentru societate*.
- Calificare profesională a membrilor proiectului și pedagogilor de la Liceul Teoretic „Gh.Asachi” privind realizarea atelierelor de *Filosofie pentru copii*.
- Implicarea doctoranzilor în activități de cercetare care contribuie la creșterea profesionalismului lor.
- Creare de condiții optime pentru cercetarea universitară datorită finanțării proiectului dat: salarii; mijloace tehnice; surse financiare destinate diseminării rezultatelor prin intermediul conferințelor și/sau publicațiilor.

8. Infrastructura de cercetare utilizată în cadrul proiectului

În cadrul USM există posibilitatea de a realiza activitățile din cadrul proiectului datorită finanțării și cofinanțării conform bugetului proiectului de stat. Au fost utilizate laptopurile, reportofoanele, căștile, imprimantele etc. în cadrul tuturor activităților din proiect.

9. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului

Colaborăm cu Instituția Publică Liceul Teoretic „Gheorghe Asachi” din Republica Moldova. În cadrul activităților în domeniul *Filosofiei pentru copii* am organizat o Școală de vară.

Programul Școlii de vară

GRUPA A (elevi din clasele a III-a și a IV-a):

- Pot să fiu cu adevărat ca ceilalți? (21 iunie, 2021 10.00-11.00)
- Cum văd eu pe celălalt? (22 iunie, 2021 10.00-11.00)
- Există un singur fel de curaj? (23 iunie, 2021 10.00-11.00)
- Ce este prietenia? (24 iunie, 2021 10.00-11.00)

GRUPA B (elevi din clasele a V-a și a VI-a):

- Cum este posibilă viața împreună? (21 iunie, 2021 11.00-12.00)
- Poate fi o doar o iluzie ceea ce credem că este adevărat? (22 iunie, 2021 11.00-12.00)
- Acționăm la întâmplare? (23 iunie, 2021 11.00-12.00)
- Iubirea de sine blochează cunoașterea de sine? (24 iunie, 2021 11.00-12.00)

Colaborăm cu Departamentul Științe Socioumane, Universitatea Tehnică a Moldovei în vederea diseminării rezultatelor proiectului în cadrul Conferinței: CERCETAREA, INOVAREA ȘI DEZVOLTAREA DIN PERSPECTIVA ETICII GLOBALE (Conferință științifică interuniversitară), 26 iunie 2020, Universitatea Tehnică a Moldovei. La această conferință am avut doi membri ai comitetului de organizare și un membru al comitetului științific.

10. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului

Colaborare cu Facultatea de Filosofie a Universității din București.

În cadrul proiectului am semnat un ACORD DE COLABORARE ACADEMICĂ privind organizarea unor activități în domeniul *Filosofiei pentru copii* de către Centrul de Formare din Facultatea de Filosofie a Universității din București, Laboratorul de Cercetări Științifice „Filosofie Teoretico-practică și Epistemologie aplicată” din Facultatea de Istorie și Filosofie, Institutul de Cercetare și Inovare al Universității de Stat din Moldova, pentru profesori și elevi din Moldova și IPLT „Gheorghe Asachi” din Republica Moldova. Datorită acestui acord au fost organizate și vor fi organizate activități în vederea promovării în școli a programului educațional „*Filosofie pentru copii*”.

Sărbătorim Ziua Mondială a Filosofiei printr-o serie de activități online organizate cu elevi și profesori de la IPLT „Gheorghe Asachi”, Republica Moldova, Orașul Chișinău.

- 17 noiembrie, 19.00 – 20.00: „Cum ne învață școala să gândim?”
Atelier de filosofie pentru copii cu elevi din clasele a VI-a și a VII-a, pornind de la un fragment din romanul lui Matthew Lipman, *Harry Stottlemeier's Discovery*.
Facilitatori:
 - prof. Eryka Lang (Școala Gimnazială „Pia Brătianu” din București)
 - lector dr. Marin Bălan (Filosofie a Universității din București)
- 18 noiembrie, 17.00 – 18.00: „Au roboții drepturi?”
Workshop de filosofie cu elevi din clasele a IX-a și a X-a
Facilitator: prof. Laura Nicoleta Crețu (Liceul Teoretic „Ion Barbu” din București)
Cu participarea studenților practicanți din Facultatea de Filosofie a Universității din București

- 18 noiembrie, 18.00 – 20.00: „Filosofia pentru copii și formarea competențelor sociale și civice în școala primară”

Conferință susținută de lector dr. Marin Bălan (Universitatea din București)

Aceste activități sunt organizate de Centrul de Formare în Filosofie din Facultatea de Filosofie a Universității din București în parteneriat cu Laboratorul Filosofie Teoretico-practică și Epistemologie aplicată din Facultatea de Istorie și Filosofie, Institutul de Cercetare și Inovare al Universității de Stat din Moldova, Chișinău, și IPLT „Gheorghe Asachi”, Republica Moldova, Orașul Chișinău. Laboratorul de Cercetări Științifice „Filosofie Teoretico-practică și Epistemologie aplicată” desfășoară o cercetare în cadrul proiectului Abordarea epistemologică a dezvoltării personale și a educației pentru societate: de la strategiile transdisciplinare la finalitățile pragmatice ale societății actuale din Republica Moldova. Prioritatea temei – Provocări societale – este înscrisă în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul 20.80009.1606.08 / „Program de Stat” (2020-2023). Programul Zilei Mondiale a Filosofiei 2021 București-Chișinău a fost inclus în programul Internațional al Zilei de 18 noiembrie. Link: <https://joanarsousa.blogs.sapo.pt/18-de-novembro-dia-mundial-da-filosofia-732793?fbclid=IwAR33zdQs1WcwwZTd1eSLeeywN5G0xSsrZA8IXMIVsIHCghjxcvDwk1ssdFU>

11. Dificultățile în realizarea proiectului

În contextul situației pandemice a fost imposibil de realizat față în față unele activități planificate în cadrul proiectului cum ar fi: Atelierele *Filosofie pentru copii*, Masa rotundă, vizite de lucru în vederea documentării în România la Universitatea din București. Astfel, activitățile date au fost realizate în format online.

12. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de prezentări la foruri științifice

➤ Manifestări științifice internaționale (în străinătate)

-România – 3 participări la Conferința Națională online de filosofia educației: Filosofie, Educație, Distanță. Universitatea din București, 5-6 martie 2021. Membrii echipei de proiect se regăsesc în comitetul organizatoric și comitetul științific al acestei conferințe. Tip de prezentare – oral.

1. Bălan, Marin, doctor. Conferința Națională online de filosofia educației: Filosofie, Educație, Distanță. Universitatea din București, 5-6 martie 2021. **Actul educației în afara școlii pe timp de pandemie. Despre lacune și oportunități din perspectiva filosofiei pentru copii**
2. Bogatu, Eugenia, doctor. Conferința Națională online de filosofia educației: Filosofie, Educație, Distanță. Universitatea din București, 5-6 martie 2021. **Provocări ale educației la distanță: strategii pragmatice**
3. Ursu, Cristina, doctorand. Conferința Națională online de filosofia educației: Filosofie, Educație, Distanță. Universitatea din București, 5-6 martie 2021. **Semnificații fenomenologice ale privirii în contextul educației la distanță**

- România - 1 participare la Colocviul Național al Centrului de Hermeneutică, Fenomenologie și Filosofie Practică, „Imagini ale graniței, sensuri ale periferiei”, Ediția a XIII-a, Iași, 23-24 septembrie 2021. Tip de prezentare – oral.

1. Bogatu, Eugenia, doctor. Colocviul Național al Centrului de Hermeneutică, Fenomenologie și Filosofie Practică, „Imagini ale graniței, sensuri ale periferiei”, Ediția

a XIII-a, Iași, 23-24 septembrie 2021. **Sensuri ale devenirii personale în contextul periferiei: cazul Republicii Moldova**

- România - 1 participare la Simpozionul Național cu participare internațională: Valorile educației – educația valorilor, din Antichitate până azi. Abordări teoretice, soluții practice. Ediția a VII-a. Iași. 29-30 octombrie 2021. Tip de prezentare – oral.
 1. Bălan, Marin, doctor. Simpozionul Național cu participare internațională: Valorile educației – educația valorilor, din Antichitate până azi. Abordări teoretice, soluții practice. Ediția a VII-a. Iași. 29-30 octombrie 2021. **Filosofia pentru copii și valorile educației**
 - Manifestări științifice internaționale (în Republica Moldova)
- 7 participări la conferințe internaționale – Conferința Științifică Internațională: „CERCETAREA, DEZVOLTAREA ȘI INOVAREA DIN PERSPECTIVA ETICII GLOBALE”, 16 aprilie, Ediția a II-a. Tip de prezentare – oral.
 1. Bogatu, Eugenia, doctor. Conferința Științifică Internațională: „CERCETAREA, DEZVOLTAREA ȘI INOVAREA DIN PERSPECTIVA ETICII GLOBALE”, 16 aprilie, Ediția a II-a. **Implicații ale convingerilor în educație**
 2. Dodul, Dumitru, doctor. Conferința Științifică Internațională: „CERCETAREA, DEZVOLTAREA ȘI INOVAREA DIN PERSPECTIVA ETICII GLOBALE”, 16 aprilie, Ediția a II-a. **Alteritatea: contextul și pretextul dialogului intercultural**
 3. Barcari, Dina, doctorand. Conferința Științifică Internațională: „CERCETAREA, DEZVOLTAREA ȘI INOVAREA DIN PERSPECTIVA ETICII GLOBALE”, 16 aprilie, Ediția a II-a. **Antropologia socială și sistemul educațional**
 4. Bălan, Marin, doctor. Conferința Științifică Internațională: „CERCETAREA, DEZVOLTAREA ȘI INOVAREA DIN PERSPECTIVA ETICII GLOBALE”, 16 aprilie, Ediția a II-a. **Problema învățării în contextul educației online**
 5. Popa, Angela, doctorand. Conferința Științifică Internațională: „CERCETAREA, DEZVOLTAREA ȘI INOVAREA DIN PERSPECTIVA ETICII GLOBALE”, 16 aprilie, Ediția a II-a. **Despre rolul criticii sociale în evaluarea societății contemporane**
 6. Mărgărint, Tatiana, doctorand. **Reflecțiile elevilor din clasele liceale privind manualul pentru disciplina Educație pentru Societate. Studiu de caz**
 7. Lupușor, Alexandru, doctorand. Conferința Științifică Internațională: „CERCETAREA, DEZVOLTAREA ȘI INOVAREA DIN PERSPECTIVA ETICII GLOBALE”, 16 aprilie, Ediția a II-a. **Valori cognitive și vicii epistemice în epoca agnotologiei**
- 3 participări la Conferința Internațională Knowledge exchange in the post-socialist black sea region: from closed systems to dialogue. 22-23 september, 2021. Tip de prezentare – oral.
 1. Bogatu, Eugenia, doctor. Conferința Internațională Knowledge exchange in the post-socialist black sea region: from closed systems to dialogue. 22-23 september, 2021. Pragmatic reasons of social education in the Republic of Moldova. **The strategies of institutional implementation**
 2. Barcari, Dina, doctorand. Conferința Internațională Knowledge exchange in the post-socialist black sea region: from closed systems to dialogue. 22-23 september, 2021. **The main religious trends in the modern post-Soviet space**

3. Lupușor, Alexandru, doctorand. Conferința Internațională Knowledge exchange in the post-socialist black sea region: from closed systems to dialogue. 22-23 septembrie, 2021. **Research and education in humanities in the post-socialist contexts**
 - Manifestări științifice naționale
- 1 participare la seminarul Științific Republican „Activismul civic – condiție a consolidării instituțiilor statului democratic”, Academia de Administrare Publică, mai 2021. Tip de prezentare – oral.
1. Bogatu, Eugenia, doctor. Seminarul Științific Republican „Activismul civic – condiție a consolidării instituțiilor statului democratic”, Academia de Administrare Publică, mai 2021. **Despre claritatea ideilor și rolul convingerilor în educație**
 - Manifestări științifice cu participare internațională
- 9 participări – Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. Tip de prezentare – oral. Publicate tezele comunicărilor.
1. Bogatu, Eugenia, doctor. Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. **Valori ale gândirii pragmatice în Educație**
2. Dodul, Dumitru, doctor. Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. **Mize istorice ale formării identității „omului nou” în epoca globalizării**
3. Saharneau, Eudochia, doctor habilitat. Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. **Proiectul iluminist în epoca postmodernă**
4. Coandă, Svetlana, doctor habilitat. Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. **Perspective ale integrării europene în viziunea filosofilor români**
5. Barcari, Dina, doctorand. Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. Rolul religiei în construcția identității europene
6. Bălan Marin, doctor. Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. **Identitate și construcție identitară prin practica filosofiei pentru copii**
7. Popa, Angela, doctorand. Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. **Despre subiect, subiectivare și emancipare în contemporaneitate**
8. Mărgărint, Tatiana, doctorand. Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. **Reflecțiile elevilor din clasele liceale privind predarea disciplinei Educația pentru societate. Studiu de caz**
9. Lupușor, Alexandru, doctorand. Conferințele București-Chișinău: Identitate și valoare în context European, Ediția a II-a, 4 iunie, 2021. **Metafizică și educație la Jacques Maritain**
- 9 participări – Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. Tip de prezentare – oral.
1. Bogatu, Eugenia, doctor. Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. **Înțelegerea, mod integrator de a fi al educației**

2. Bălan, Marin, doctor. Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. **Învățarea bazată pe cercetare și practica filosofiei pentru copii.**
 3. Barcari, Dina, doctorand. Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. **Impactul industriilor creative asupra dezvoltării sectorului economic și social**
 4. Saharneau, Eudochia, doctor. Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. **Modele socio culturale de interpretare a raționalității**
 5. Dodul, Dumitru, doctor. Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. **Interferențe ale politicului și religiosului în tradiția gândirii europene**
 6. Coandă, Svetlana, doctor. Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. **Personalitatea profesorului: angajare prin idei și exemplu**
 7. Popa, Angela, doctorand. Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. **Teoria critică și noile provocări sociale**
 8. Mărgărint, Tatiana, doctorand. Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. **Educația permanentă în dezvoltarea personalității – aspecte ontologice**
 9. Lupușor, Alexandru, doctorand. Conferința Națională cu Participare Internațională, „Integrare prin cercetare și inovare”, dedicată aniversării a 75-a a USM, 10-11 noiembrie, 2021. **Despre importanța educației filosofice în societatea contemporană**
- 13. Aprecieră și recunoașterea rezultatelor obținute în proiect (premiu, medaliu, titluri, alte aprecieri).**
1. Bogatu, Eugenia - Diplomă de Onoare, oferită de Ministerul Educației și Cercetării.
 2. Bogatu, Eugenia - Diplomă de recunoștință, oferită de Academia de Științe a Moldovei.
 3. Saharneau, Eudochia - Ordinul de Onoare, decret prezidențial.
 4. Coandă, Svetlana - Diplomă de Onoare, oferită de Ministerul Educației și Cercetării.
 5. Coandă, Svetlana - Medalia de argint, lucrarea *Filosofia – o necesitate intelectuală (Studii de filosofie)*. Material științifico-didactic. Chișinău: CEP USM, 2018, 308 p., 26 coli de tipar, 20,3 coli editoriale. Salonul de carte tehnico-științifică, artistică și literară (EUROINVENT BOOK SALON, Iași, România, 2021).
 6. Coandă, Svetlana - Diplomă de participare. Lucrarea: „Filosofia românească în secolul al XX-lea”. Note de curs. Chișinău: CEP USM, 2020, 172 p., 14,5 coli de tipar, 11,5 coli editorial. Salonul de carte tehnico-științifică, artistică și literară (EUROINVENT BOOK SALON, Iași, România, 2021).
 7. Barcari, Dina - Medalia de bronz la Târgul Internațional de Inventică și Educație Creativă pentru Tineret, ICE-USV organizat de Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava pentru proiectul tezei de doctor: „Deconstrucția identității religioase în contextul multicultural contemporan”.

14. Promovarea rezultatelor cercetărilor obținute în proiect în mass-media

- Emisiuni radio/TV de popularizare a științei
- Articole de popularizare a științei

Site Diez. Știri pentru tineri. [„Filosofie pentru copii”](#). Școala de vară online, organizată cu suportul Universității de Stat din Moldova.

15. Teze de doctorat / postdoctorat susținute și confirmate în anul 2021 de membrii echipei proiectului

16. Materializarea rezultatelor obținute în proiect

Forme de materializare a rezultatelor cercetării în cadrul proiectului pot fi produse, utilaje și servicii noi, documente ale autorităților publice aprobate etc.

Datorită expertului Marin Bălan au fost realizate pentru prima dată în Republica Moldova atelierele *Filosofie pentru copii*. În cadrul activităților elevii au fost încurajați să examineze problemele cu care se confruntă ei înșiși și motivele care stau la baza comportamentului lor cotidian, să vadă cât de important este să ajungă la judecăți morale temeinice, acest lucru făcând necesară dezvoltarea sensibilității etice, a interesului și a preocupării de celălalt. Printre problemele discutate sunt și cele de ordin moral, îmbunătățirea abilităților de gândire critică și creativă, nu este ignorată; este încurajată dezvoltarea următoarelor calități: sinceritatea, curajul, onestitatea, atenția, compasiunea, sensibilitatea, integritatea, și a „structurilor de caracter” ale copiilor.

17. Informație suplimentară referitor la activitățile membrilor echipei în anul 2021

- Membru/președinte al comitetului organizatoric/științific, al comisiilor, consiliilor științifice de susținere a tezelor

Comitet organizatoric

Marin Bălan. Conferința: Filosofie, Educație, Distanță. Conferința Națională Online de Filosofia Educației. București, 5 – 6 martie 2021. Director

Eugenia Bogatu. Conferința: Filosofie, Educație, Distanță. Conferința Națională Online de Filosofia Educației. București, 5 – 6 martie 2021. Membru

Comitetul științific

Eugenia Bogatu. Conferința: Filosofie, Educație, Distanță. Conferința Națională Online de Filosofia Educației. București, 5 – 6 martie 2021. Membru

Comitet organizatoric

Marin Bălan. Conferința: Research, Innovation and Development from the Perspective of the Global Ethics. International Scientific Conference. Second Edition, april 16, 2021. Facultatea de Filosofie, Universitatea din București, România.

Comitetul științific

Marin Bălan. Simpozionul Național cu participare internațională Valorile educației – educația valorilor, din Antichitate până azi. Abordări teoretice, soluții practice Ediția a VII-a, Iași. 29-30 octombrie 2021.

Comitet organizatoric

Eugenia Bogatu. Conferința: Cercetarea, inovarea și dezvoltarea din perspectiva eticii globale (Conferință științifică interuniversitară), 26 iunie 2020, Universitatea Tehnică a Moldovei.
Membru

Marin Bălan. Conferința: Cercetarea, inovarea și dezvoltarea din perspectiva eticii globale (Conferință științifică interuniversitară), 26 iunie 2020, Universitatea Tehnică a Moldovei.
Membru

Comitet științific

Eugenia Bogatu. Conferința: Cercetarea, inovarea și dezvoltarea din perspectiva eticii globale (Conferință științifică interuniversitară), 26 iunie 2020, Universitatea Tehnică a Moldovei.
Membru

- Redactor / membru al colegiilor de redacție al revistelor naționale / internaționale

18. Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect

Considerăm că programul *filosofiei pentru copii* dezvoltat de Matthew Lipman poate constitui o oportunitate în ceea ce privește reînnoirea eticii și deontologiei profesorului, ca și a pedagogiei și a altor domenii de cunoaștere legate de actul educațional. *Filosofia pentru copii* arată că a considera copilul ca o persoană incapabilă să gândească critic și creativ nu mai este o idee pentru secolul în care trăim. În plus, copilul este o persoană căreia îi pasă de ceilalți, îi apreciază, dorește să facă bine pentru ei, desfășoară acțiuni menite să-i protejeze, caută să le cunoască nevoile și să-i ajute, altfel spus, gândește *caring*.

În cadrul conferințelor organizate pentru membrii din cadrul proiectului - „*Filosofia pentru copii și filosofia academică*”, de către Marin Bălan, doctor de la Universitatea din București, am constatat că dialogul în comunitatea de cercetare filosofică este un cadru pentru o astfel de relație intelectuală, în care se practică schimbul de gânduri, înțelegerea reciprocă, empatia reciprocă și o tendință comună de a căuta o gândire mai bună. Sarcina profesorului este de a încuraja autonomia cognitivă și morală a elevului și, în același timp, de a acționa ca model de referință pentru comunitatea de cercetare filosofică. Pentru aceasta, profesorul trebuie să posede calități de gândire critică și creativă, dar și de gândire *caring*. A fi un profesor care gândește *caring* înseamnă nu doar a-ți exercita propria putere de gândire, ci a fi sensibil și la gândurile altora.

Atelierile de filosofie pentru copii au contribuit la faptul ca elevii să fie capabili să reflecteze la *ce este*, să poată lua în calcul *ce fel de persoană vrea să fie și ar trebuie să fie*; să reflecteze despre *cum este lumea*, să ia în considerare și în *ce fel de lume dorește să trăiască*. A fost pus accent pe îmbunătățirea abilităților de gândire critică și creativă a elevilor. Pentru a cunoaște motivele care îl determină pe elev să gândească, să acționeze, să-și imagineze în anumite moduri profesorii, în cadrul *Atelierelor de filosofie* pentru copii, s-au transpus în locul lui (au gândit empatic).

Conținutul disciplinelor *Dezvoltare personală* și *Educație pentru societate* sunt raportate la realitățile contextuale ale societății actuale din Republica Moldova. Elevii vor învăța să folosească diferite instrumente ale cercetării etice. Printre ele: menționarea motivelor în favoarea unei opinii sau acțiuni; utilizarea criteriilor și standardelor; luarea

în considerare a consecințele alternative; formarea ipotezelor etice și cercetarea lor; raportarea scopurilor la mijloace; definirea termenilor. Important, în cadrul acestor discipline, ca elevii să generalizeze ori, în alte cazuri, să contextualizeze; prin unele proceduri se urmărește dezvoltarea înțelegerii privind relațiile (exemplu, relația parte-întreg) sau idealurile (în ce fel de lume își doresc să trăiască și ce fel de persoană își doresc să fie).

Disciplinele *Dezvoltarea personală și Educația pentru societate* trebuie să ofere baza de a înțelege, accepta și aprecia diversitatea culturală; abilitatea de a fi empatic; capacitatea de a acționa ca un membru informat și activ al propriei societăți și al societății globale. Liniile directoare ale disciplinelor ar trebui să fie ca și cele identificate în Curriculumul Național Portughez: crearea și dezvoltarea unei identități personale și sociale; participarea la viața civică manifestând responsabilitate, solidaritate și o atitudine critică; respectarea și valorificarea diversității individuale și de grup în ceea ce privește comunitățile și alegerile lor; dezvoltarea unei conștientizări ecologice care să ducă la valorificarea și conservarea patrimoniului natural și cultural; valorificarea dimensiunii relaționale a învățării și a principiilor etice care reglementează relația dintre cunoștințe și ceilalți.

We believe that the philosophy program for children developed by Matthew Lipman can be an opportunity to renew the ethics and deontology of the teacher, as well as pedagogy and other areas of knowledge related to the educational act. *The philosophy for children* shows that considering the child as an incapable person to think critically and creatively is no longer an idea for the century in which we live. In addition, the child is a person who cares about others, appreciates them, wants to do good for them, carries out actions designed to protect them, seeks to know their needs and help them, in other words, thinks *caring*.

During the conferences organized for the members of the project – „*Philosophy for children and academic philosophy*”, by Marin Bălan, PhD from the University of Bucharest, We found that dialogue in the philosophical research community is a framework for such an intellectual relationship, in which the exchange of thoughts, mutual understanding, mutual empathy and a common tendency to seek better thinking are practiced. The teacher's task is to encourage the student's cognitive and moral autonomy and, at the same time, to act as a reference model for the philosophical research community. For this, the teacher must possess qualities of critical and creative thinking, but also of *caring* thinking. Being a teacher who thinks *caring* means not only exercising your own power of thought, but also being sensitive to the thoughts of others.

Workshops *Philosophy for children* have helped students to be able to reflect on *what it is*, to be able to consider *what kind of person they want to be and should be*; to reflect on *what the world is like*, to consider and *what kind of world he wants to live in*. Emphasis was placed on improving students' critical and creative thinking skills. In order to know the reasons that determine the student to think, to act, to imagine in some ways the teachers, within Workshops *Philosophy for children*, they put themselves in his place (they thought empathetically).

The content of the disciplines *Personal development* and *Education for society* are related to the contextual realities of the current society in the Republic of Moldova.

Students will learn to use different tools of ethical research. Among them: mentioning the reasons in favor of an opinion or action; use of criteria and standards; consideration of alternative consequences; formation of ethical hypotheses and their research; reporting goals to the media; defining terms. Important, within these disciplines, for students to generalize or, in other cases, to contextualize; some procedures aim to develop an understanding of relationships (eg, the whole-part relationship) or ideals (what kind of world they want to live in and what kind of person they want to be).

The lessons *Personal Development* and *Education for Society* must provide the basis for understanding, accepting and appreciating cultural diversity; the ability to be empathetic; the ability to act as an informed and active member of one's own society and of the global society. The guidelines of the disciplines should be the same as those identified in the Portuguese National Curriculum: the creation and development of a personal and social identity; participation in civic life showing responsibility, solidarity and a critical attitude; respecting and capitalizing on individual and group diversity in terms of communities and their choices; developing an ecological awareness that leads to the capitalization and conservation of the natural and cultural heritage; capitalizing on the relational dimension of learning and the ethical principles that govern the relationship between knowledge and others.

19. Recomandări, propuneri

Elevii din mediul rural sunt lipsiți, în mare parte, de posibilitățile oferite de spațiul urban în care pot regăsi activități în cadrul muzeelor, cercuri diverse în funcție de interesul elevilor, Școli de sâmbătă pe domenii la diferite universități din Chișinău. Recomandăm extinderea numărului activităților în cadrul *Atelierelor de filosofie pentru copii* pentru mai mulți copii, accentul fiind pus pe elevii din mediul rural.

Conducătorul de proiect _____ / Bogatu Eugenia

Data: 11.11.2021

LS

**Executarea devizului de cheltuieli, conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare
nr. 100-PS din data de 04.01.2021**

Cifrul proiectului: 20.80009.1606.08

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune 2021	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	235,6		235,6
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	212100	56,6		56,6
Servicii de protocol	222920	1,8		1,8
Total		294,0		294,0

Conducătorul organizației _____ / (Șarov Igor)

Contabil șef _____ / (Cojocaru Liliana)

Conducătorul de proiect _____ / (Bogatu Eugenia)

Data: 11.11.2021

L.Ș.

Componența echipei proiectului

Cifrul proiectului 20.80009.1606.08

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr.	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Bogatu Eugenia	1974	doctor	0,5	04.01.2021	
2.	Saharneau Eudochia	1956	doctor hab.	0,5	04.01.2021	
3.	Mărgărint Tatiana	1974		0,5	04.01.2021	
4.	Dodul Dumitru	1970	doctor	0,25	04.01.2021	
5.	Balan Marin	1961	doctor	0,25	04.01.2021	
6.	Coandă Svetlana	1952	doctor hab.	0,25	04.01.2021	
7.	Popa Angela	1976		0,25	04.01.2021	
8.	Barcari Dina	1988		0,25	04.01.2021	
9.	Lupușor Alexandru	1981		0,25	04.01.2021	
10.	Ursu Cristina	1993		0,25	04.01.2021	

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	20 %
---	------

Modificări în componența echipei pe parcursul anului 2021					
Nr.	Nume, prenume	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării
1.					
2.					

Pondere tinerilor (%) din numărul total al executorilor la data raportării	20%
--	-----

Conducătorul organizației _____ / (Șarov Igor)

Contabil șef _____ / (Cojocaru Liliana)

Conducătorul de proiect _____ / (Bogatu Eugenia)

Data: 11.11.2021

L.Ș.